

Hoe kan ik zeker zijn van mijn geloof?

Inleiding GROEI: 1 februari 2006

Door: Teis Tanghe

Vanavond staat het thema ‘geloofszekerheid’ centraal. Tijdens het vorige seizoen hebben we een enquête gehouden en het viel op dat dit thema meerdere keren werd opgegeven als mogelijk onderwerp voor een groeiavond.

Eigenlijk is het best apart dat we in een setting als deze gaan spreken over geloofszekerheid. Volgens mij is namelijk het grootste gedeelte van de mensen die hier aanwezig zijn, al jaren lang *gelovig*. In het vrij bekende eerste vers uit Hebrreeën 11 lezen we dat het geloof een vaste grond is van de dingen die men hoopt en een bewijs is van de dingen die men niet ziet. Dat betekent dus dat wanneer je gelooft, je zekerheid hebt. In andere woorden, als je gelooft, dan heb je een vaste grond voor de dingen die je hoopt en dan heb je een bewijs voor de dingen die je niet ziet. In die zin is het woord ‘geloofszekerheid’ eigenlijk een raar woord, want het woord geloof is volgens de bijbel een synoniem voor zekerheid. Het woord ‘geloofszekerheid’ komen we dan ook niet tegen in de bijbel. De Dikke Van Dale geeft als synoniem voor het woord ‘zekerheid’, het woord ‘garantie’. Het woord ‘geloofszekerheid’ is dus eigenlijk net zo dubbel op als een ‘zekere garantie’.

Toch wordt het woord in ons christelijke jargon veel gebruikt. Veel christenen ervaren hun geloof niet als zijnde een zekerheid voor de dingen die ze niet zien. Dit is niet alleen het geval bij mensen die al jaren lang naar de kerk gaan. Ook bij mensen die net geloven of alleen nog maar nieuwsgierig zijn in het christelijke geloof, komt deze de vraag naar geloofszekerheid om de hoek kijken. Bij de Youth Alpha-cursus heeft het vierde thema dan ook de titel ‘hoe kan ik zeker zijn van mijn geloof?’. Ik wil deze vraag ook als uitgangpunt nemen voor dit praatje: ‘Hoe kan ik zeker zijn van mijn geloof?’.

Bij mijn vorige werk kregen we tijdens een personeelsuitje een lezing over klantgerichtheid voorgeschoteld. De kern van die lezing wil ik even kort bespreken. De man die de lezing hield kwam met het volgende voorbeeld. Stel je wordt vlak voor het einde van een lange werkdag gebeld door een klant met een lastige vraag. Nadat hij heeft opgehangen, vraag je jezelf af: ‘Hoe ga ik dat eens even zo snel mogelijk oplossen, zonder dat het me teveel werk kost en ik lekker snel naar huis kan’. De man die de lezing hield gaf aan dat het goed is om op zo’n moment jezelf voor die ‘hoe-vraag’, eerst de vragen ‘wat?’ en ‘waarom?’ te stellen. Wat ga je doen? Die klant ziet het even niet meer zitten en kan niet verder. Hij belt jou op, omdat hij graag wil dat zijn probleem wordt opgelost. Dat is hetgeen je gaat doen. Een probleem oplossen van iemand die bij je komt, omdat hij het niet meer ziet zitten. Vervolgens de vraag waarom? Waarom zou je dat probleem voor die klant oplossen? Kortweg: omdat die klant ervoor zorgt dat jij inkomsten hebt. Omdat die klant ervoor zorgt dat jouw bedrijf blijft draaien. Belt die klant niet naar jou, maar gaat hij naar een ander, dan vallen jouw inkomsten weg. Dus. Wat ga je doen? Je gaat een probleem oplossen van iemand die naar jou toe gekomen is. Waarom ga je dat doen? Omdat anders je inkomsten wegvallen. Het gevolg van het eerst stellen van deze twee vragen is dat je veel bewuster met de vraag ‘hoe?’ om gaat. Je stelt jezelf nu de vraag: ‘Hoe ga ik dit probleem voor die klant oplossen’ en niet ‘Hoe ga ik dat eens even zo snel mogelijk oplossen, zonder dat het me teveel werk kost en ik lekker snel naar huis kan’. Je wilt het goed doen, want dan komt die klant volgende keer weer bij jou en dat levert je weer inkomsten op, waardoor je bedrijf kan blijven draaien.

Ik denk dat het best aardig is om bij de vraag van vanavond de vragen ‘wat?’ en ‘waarom?’ ook eens eerst te stellen. Wat wil je? Je wilt zeker zijn van je geloof. Je wilt dat je niet alsmal vervalt in twijfels. Waarom wil je zeker zijn van je geloof? Stel jezelf deze vraag eens: ‘Waarom wil ik zeker zijn van mijn geloof?’. Een aantal mogelijke antwoorden zijn:

- Omdat ik niet meer wil twijfelen;
- Omdat ik geloofwaardiger wil overkomen in gesprekken met anderen;
- Omdat het geloof de basis van mijn leven is en ik het wel zo prettig vind als die basis een beetje zeker is;
- Omdat ik er dan meer naar zou kunnen leven, of
- Omdat ik bang ben voor de dood.

Als je nu vanuit deze vragen gaat kijken naar de vraag ‘Hoe kan ik zeker zijn van mijn geloof?’ dan krijgt die vraag echt een doel.

Als antwoord op deze vraag wil ik drie actiepunten noemen. Ik heb ze in een bepaalde volgorde gezet, maar het niet zo dat het eerste actiepunt belangrijker is dan bijvoorbeeld het tweede actiepunt. Ook wil ik absoluut niet de gedachte doen laten ontstaan dat het een formule of iets dergelijks is. Bij het antwoord op de vraag ‘Hoe kan ik zeker zijn van mijn geloof?’ kwamen er een aantal dingen in me op die naar mijn mening de basis voor je geloof *kunnen* vormen. Wanneer je een goede basis hebt, dan kun je daarop terugvallen en dan heb je dus zekerheid. Het zijn drie actiepunten die mij helpen om zeker te worden en te blijven van het christelijk geloof en ik hoop dat ze jullie eventueel ook kunnen helpen. Uiteraard is deze opsomming ook niet limitatief. Er is veel meer dat je kan helpen om zeker te worden van je geloof. Zo kunnen bijvoorbeeld gebeurtenissen in je leven bijdragen aan de zekerheid van je geloof.

Het eerste actiepunt is het lezen van of het luisteren naar de beloften van de Here God en de Here Jezus en deze goed tot je door laten dringen om ze vervolgens “bewaren in je hart”. Een ander woord voor bewaren is opbergen. Je bergt de beloften van de Here God op, zodat je een basis hebt waar je op terug kunt vallen. Op je gevoel kan je namelijk niet altijd terugvallen. Een gevoel verandert, de beloften van de Here God veranderen niet.

Wat zijn die beloften van de Here God en de Here Jezus dan, die je tot je door moet laten dringen en die je vervolgens moet bewaren in je hart? Ik wil er een paar noemen.

- “Ik sta voor de deur en klop. Als iemand Mij hoort en opendoet, zal Ik bij hem binnenkomen” (Openbaring 3:20). De Here God belooft hier niet: ‘als je mij hoort en je doet open, dan kom Ik eventueel bij je binnen’. Nee, Hij zegt: ‘als Ik klop en je doet open dan zal Ik binnenkomen’.
- “Ik geef hen eeuwig leven en niemand zal ze uit Mijn Hand wegroven” (Johannes 10:28). Zodra je de deur van je hart voor de Here Jezus hebt opgedaan, dan mag je vasthouden dat je voor eeuwig met Hem zal (ik zeg expres geen mag) leven en dat er niets of niemand is, die er voor kan zorgen dat de Here Jezus uit je hart verdwijnt. De Here Jezus zegt namelijk niet dat waarschijnlijk niemand je nog bij Hem vandaan zal kunnen halen. Daar zit onzekerheid in, maar de Here Jezus geeft geen onzekerheid. Hij zegt niemand zal je uit Mijn hand wegroven.
- “Ik ben bij jullie, van dag tot dag, tot aan het einde van de wereld” (Matteüs 28:20). De Here Jezus neemt hier niet eens de moeite om te zeggen “Ik beloof dat ik bij jullie blijf”, nee, hij zegt “Ik ben bij jullie”.
- “Werp al je zorgen op Hem en Hij zal je rust geven” (1 Petrus 5:7). Alles waar je jezelf druk om maakt, kan je bij hem kwijt. Wederom geen ‘misschien zal Hij je rust geven’, maar Hij zal je rust geven.

De Here God houdt Zich aan Zijn beloften. Daar zijn legio voorbeelden van te noemen. Er is niet 1 voorbeeld te noemen van een belofte die de Here God Zich niet nagekomen is.

Het tweede actiepunt is dat je jezelf berust op het werk van de Here Jezus. Een ander woord voor 'berusten' is 'gebaseerd zijn'. Baseer je leven op het werk van de Here Jezus. Je hoeft jezelf geen grote, moeilijke doelen te stellen, van als ik nou een goede christen ben geworden dan ga ik... Besef dat het niet afhangt van wat jij hebt bereikt of wat jij gaat bereiken, maar dat alles afhangt van wat Hij voor jou heeft gedaan.

Het derde actiepunt is beseffen dat de Heilige Geest in je woont. Als je gelooft in de Here Jezus, dan leeft de Heilige Geest in je. Paulus schrijft in Romeinen 8 vers 16 dat de Heilige Geest ons leert getuigen dat wij kinderen van God zijn. Paulus gaat hier dus voorbij aan de constatering dat wij kinderen van de Here God zijn. Hij zegt niet jullie zijn kinderen van de Here God en de Heilige Geest helpt jullie om dit ook naar buiten toe te getuigen. Nee, hij zegt *alleen* dat de Heilige Geest ons helpt om naar buiten toe te getuigen dat we kinderen van de Here God zijn. Uit het overslaan van die stap straalt naar mijn mening zekerheid.

Deze drie actiepunten, (1) het bewaren in je hart van de beloften van de Here God, (2) het beseffen dat je uit genade leeft door wat de Here Jezus en daarmee de Here God voor je hebben gedaan en (3) het beseffen dat de Heilige geest in je woont, helpen mij om 'zeker te blijven van mijn geloof'.

Ik moet daarbij bekennen dat ik in mijn leven nog nooit echte moeilijke tijden heb gekend. Maar ik hoop dat wanneer ik die tijden wel ga meemaken, ik deze drie punten zal blijven vasthouden. Deze drie punten vormen samen voor mij een basis. Er zijn tijden dat ik amper met het geloof bezig ben, dat ik word opgeslokt door van alles behalve het geloof. Ik ben bijvoorbeeld nu twee maanden fulltime aan het werk op de strafsector van het gerechtshof in 's Hertogenbosch. Het bezig zijn met strafrecht is als een hobby voor me. In mijn vrije tijd lees ik boeken of artikelen die altijd wel een link hebben met het strafrecht. Mijn moeder en mijn vrouw vinden het ook niet heel plezierig als mijn vader en ik bij elkaar zijn, want we moeten ons inhouden om niet de hele avond te praten over strafrecht of onderwerpen die er heel dicht tegen aan liggen. Het nadeel van het feit dat je van je hobby je werk maakt, is dat andere dingen minder aandacht krijgen, zoals bijvoorbeeld het geloof. Daar word ik dan bij stil gezet en dan besef ik dat ik niet voor mezelf leef en al helemaal niet voor het strafrecht. Wat ik hiermee wil zeggen is dat mijn geloof wel eens een klein vlammetje is, maar dat er wel een vlammetje blijft! De drie genoemde actiepunten helpen mij erbij dat die vlam ook nooit zal doven.

Ik heb tot nu toe veel in de ik-vorm gesproken. Ik heb van te voren getwijfeld of ik dat wel zou moeten doen. Ik sta hier namelijk niet om te vertellen of ik wel zeker van mijn geloof ben, maar om in het algemeen wat te vertellen over geloofszekerheid. Toch hoop ik dat ik met dit deel van mijn verhaal in de ik-vorm wat heb kunnen vertellen over geloofszekerheid en jullie misschien wat handvaten heb kunnen geven waar jullie wat aan hebben.

Ik wil nu twee dingen noemen die je van geloofszekerheid zouden kunnen afhouden. Wederom zijn het voorbeelden uit mijn eigen leven, of voorbeelden die ik gelezen heb en die me erg aanspraken, maar dit keer zal ik ze niet in de ik-vorm vertellen.

In de eerste plaats is het naar mijn mening een misvatting door te zeggen dat 'je zeker van je geloof wordt, door de Here God in zekere zin te *definiëren*'. Dit kan je doen door losse verzen uit de Bijbel te knippen, dus door ze uit de context te halen, en ze vervolgens eventueel aan

elkaar te plakken. Een willekeurig voorbeeld hiervan is het zeggen: “God is liefde, punt”. Dat klopt, de Here God is liefde, maar Hij is ook heilig, almachtig, creatief en nog veel meer. Wij kunnen de Here God niet *definiëren*. Ga niet proberen je zekerheid te baseren op het feit dat je de Here God *kent*, in die zin dat je precies zou weten hoe Hij is. Dat leidt volgens mij alleen maar tot onzekerheid wanneer je met mensen in discussie gaat, wanneer mensen je moeilijke vragen gaan stellen of wanneer je moeilijke verhalen uit het Oude Testament leest.

Ik heb hier een klein voorbeeldje bij. Vier blinde mannen hebben een olifant ontmoet. Naderhand praten ze er met elkaar nog eens over, maar ze kunnen het niet eens worden. De één, die de poot van de olifant heeft gevoeld, zegt: “Hij was rimpelig en ruw”. “Nee”, zegt de ander die aan de slurf van de olifant heeft gevoeld: “Hij was juist heel zacht en vochtig”. De derde, die de staart van de olifant heeft gevoeld, zegt: “Helemaal niet, hij was juist harig”. En de laatste man, die onder de olifant door is gelopen zegt: “Jullie beelden je maar wat in, er was helemaal geen olifant”. De vier mannen hebben het over dezelfde olifant, maar *definiëren* de olifant alle vier anders. Het gevolg hiervan is dat ze alle vier onzeker worden van hun eigen waarneming, terwijl ze alle vier enigszins gelijk hebben. Tenminste, de laatste man die onder de olifant doorliep en zegt dat er niets is, heeft hier even geen gelijk.

Een tweede valkuil is te denken dat je pas zeker van je geloof kunt zijn, wanneer je een bepaald soort christen bent. Door dus eigenlijk je eigen zekerheid te baseren op het geloof van een ander. Mensen spiegelen zichzelf in het algemeen vaak af aan anderen. Mensen in onze maatschappij behandelen elkaar niet als zijnde gelijkwaardig. Wanneer je mensen zou afbeelden in verschillende ronde paaltjes, dan zou het ene paaltje hoger zijn dan de andere. De ene mens wordt boven de andere geplaatst. Of de ene mens plaatst zichzelf boven de andere mens. De Here God kijkt echter met hele andere ogen naar ons. De Here God ziet al die paaltjes van boven af, en ziet ons allemaal als gelijke stippen.

Christenen kijken ook vaak op tegen andere christenen. Ze zijn in zekere zin jaloers op andere christenen. Het beeld van de paaltjes is ook hier bruikbaar. Zie hem of zie haar, hij of zij zal wel zeker zijn van zijn geloof. De Here God zal zeker heel dicht bij hem of haar zijn. Ik zou willen dat ik dat kon hebben...

De Here God maakt dit onderscheid echter wederom niet. Het enige criterium voor de Here God is, of je leeft in de schaduw van het kruis, of je gelooft dat de Here God Zijn Zoon voor jou gezonden heeft en dat de Here Jezus voor jouw zonden aan het kruis is gestorven. Als je dat gelooft, dan schenkt de Here God je geloof en dus zekerheid. De Here God maakt hierin geen verschil tussen mensen. Uiteindelijk draait het namelijk om de Here God en jou en niet om de Here God en jou in vergelijking met anderen.

In de Bijbel zijn veel voorbeelden te lezen van geloofszekerheid. Een van die voorbeelden wil kort bespreken. De drie vrienden van Daniël worden op een gegeven moment gedwongen, samen met vele andere, te buigen voor een beeld van Nebukadnezar. De drie vrienden weigeren dit echter, omdat ze niet voor beelden willen buigen en alleen de Here God willen aanbidden. Ze krijgen een herkansing. Daarbij wordt hen verteld dat wanneer ze niet buigen voor het beeld, ze alledrie levend in een oven van vuur geworpen zouden worden. Probeer je eens in te denken hoe het voor die mannen geweest moet zijn. Ze wisten van te voren dat ze levend in een brandende oven zouden worden gegooid als ze niet zouden buigen voor het beeld. Ze wisten niet van te voren dat ze gered zouden worden. Wellicht stond hen een afschuwelijke dood te wachten. Toch hielden ze vast aan hun geloof en buigen ook de tweede keer niet. Wat een geloofszekerheid! Zoals bekend redt de Here God hen en sterven ze niet in de oven (Daniël 3).

Het is nu niet de bedoeling dat we dit verhaal lezen en ondertussen erg opkijken naar deze 'superchristenen'. Het is denk ik de bedoeling te leren van deze geschiedenis en te genieten van de almacht van de Here God.

Voordat ik afsluit, wil ik een zin citeren die ik tijdens de voorbereiding in een boekje las: 'De Here God verwacht geen geloofszekerheid van jou, maar wil het je geven als antwoord op wat jij tegen Hem zegt'.

Vragen:

1. Vind je / vindt u het moeilijk om aan te geven of je / u zeker bent van je geloof?
2. Wat houdt 'geloofszekerheid' voor jou / u in?
3. Is geloof voor jou / u een synoniem voor zekerheid?
4. Komt geloofszekerheid 'altijd van pas' of is het een onderwerp dat bestemd is voor onzekere c.q. moeilijke periodes?
5. Wordt jouw / uw zekerheid wel eens in zekere zin 'onderuit getackeld' door anderen? Zo ja, hoe ga je / gaat u daar mee om? Zo nee, geef iemand die het wel herkent tips.